

OBČASNÍK

Obecné noviny obce Malé Zálužie

Ročník III

Júl 2007

Slovo na úvod

Vážení spoluobčania, prihovárame sa Vám opäť s letným číslom Občasníka, v ktorom sme sa zamerali na udalosti a zaujímavé témy týkajúce sa našej obce. Začína sa leto, obdobie oddychu a dovolení a preto Vám redakcia Občasníka žela príjemné prežitie letných mesiacov.

Zasadnutia Obecného zastupiteľstva v prvom polroku 2007.

OZ sa na svojich zasadnutiach v prvom polroku zaoberalo nasledovnými otázkami:

- prípravou programu rozvoja obce na obdobie cca 10 rokov
- prípravou internetovej stránky obce – je sprístupnená na adrese: www.malezaluzie.tym.sk
- menovaním členov komisie verejného poriadku a krízového štábu
- schválením do funkcií :
 - hlavný kontrolór - Ing. Renáta Fusková
 - kronikár - Iveta Proksová
 - knihovnička - Zuzana Plesníková
- využitím bývalej školskej záhrady a využitím dvora za bývalou MŠ a pohostinstvom Flamengo
- využitím priestorov bývalej materskej školy na športové účely – zriadenie posilňovne, zakúpenie zariadenia
- udržiavaním pekného vzhľadu obce – zelených plôch, čistoty a poriadku – smetné koše pri zastávkach a v dedine
- možnosť dovážania obedov pre záujemcov z radov dôchodcov
- potrebou označiť budovu OÚ štátnym znakom a erbom; podľa zákonného predpisu
- potrebou prechodu pre chodcov na ceste pri OÚ
- otvorením klubu pre dôchodcov a záujmové združenia na prízemí KD – oproti OÚ
- zorganizovaním detského popoludnia pri príležitosti MDD

Viera Predanocyová
starosta

Dedinka môjho detstva a mladosti (Spomienky na prvú polovicu XX. storočia)

Boli to časy, keď v Malom Záluží (Ujlačku) ešte nebolo elektriny a jediný rádioprijímač na akumulátor bol v škole u pána učiteľa Šašku. Nebolo verejného rozhlasu, keď dedko Rojkov boli obecným kišbírom, zvonárom, hrobárom, bubeníkom a k tomu obec mala ešte svojho hlásnika v osobe báčinka, brata môjho starého otca. V tých rokoch mal Ujlaček aj svojho kanása, pastiera ošípaných – túto službu vykonávali naši cigáni (Ohalo, Ďurov), ktorí vtedy bývali v Hliníku, na Dolnom konci dediny za troma potokmi pod Karačkou na pomedzí Mlynských lúk na južnom úpätí Zálužia v blízkosti prastarého cintorína. Kanás zreteľným trúbením na kravskom rohu po rannom krmení vyslal signál, kráčajúc s kocarom hore dedinou, aby gazdinky vyhnali ošípané na pašu do Horného jarku. Cez letné horúčavy kanás zverené stádo premiestnil na pažiť medzi potoky, kde sa nachádzali priam labužnícke bahenné lehniská. Navečer pastier svoje stádo rozpustil a zaujímavé bolo, ako každá ošípaná sama trafila domov, svojmu majiteľovi priamo do dvora. Okrem pasenia ošípaných naši cigáni vyrábali aj surovú tehlu zo žltej hliny a pliev, hrali na husle a vypomáhali hospodárom pri poľných či stavebných prácach. Niektorí vedeli kopáť aj studne. Ich deti chodili riadne s ostatnými deťmi do školy, čisto a slušne oblečení. Marka Bilová bola moja spolužiačka – rovesníčka. V dedine sa občas zjavili aj kočovní Cigáni, ktorí sa živili obchodovaním s koňmi, žobraním a drobnými krádežami – takže ich žandári občas tvrdo stíhali.

Boli to časy, keď ešte nebolo u nás kombajnov, ani traktorov, ale ako deti sme v jeseni obdivovali parné oráčky, ktoré oceľovými lanami ťahali mohutné pluhy a hlboko preorávali veľké lány Michlovho veľkostatku na Bodorkách, alebo Zoltánových parciel medzi Trenčanským hájom a nad Podbrežím, či na Frídovom konči Veľkého kúta na konci Čapáša.

Parné mláťačky v Ujlačku boli tri – Broš – Chudý (samochodku), Erino Šaško a Rudolf Mosný; Ján Gašparík, ktorý svoju malú mláťačku poháňal výbušným motorom. Ťažká Chudého samochodka sa sama presúvala od jedných kobylní k druhým. Erino choval na prevážanie „dreškasne“ a parného stroja parádne kone. Stohy slamy sa vzorne ukladali obyčajne na Čapáši, na Gemeinerovom, pod Drinovou dolinou a v Ihlici. To bolo opatrenie proti ohňu.

Utešené to boli časy plné kypiaceho života, keď hospodári vlastnými pracovnými silami, alebo s pomocou zjednaných žencov z Oravy, alebo Myjavských kopaníc začali kosieť v júli najprv vysokú zrelú rež, potom zlatú pšenicu a nakoniec jarný jačmeň či ovos. Na kosiskách mali pripevnené oblúky, alebo vidlice, ktorými pokosené obilie ukladali pekne do radov. Na brúsenie nosili kosci na opasku zavesené krížiky, v ktorých bola voda s oslou. Neraz nielen zavčas rána, ale aj cez poľudnie bolo

počuť klepot kladiviek na malé „babky“ – nákovky, na ktorých sa rozklepávali otupené kosy. Ženci kosili obilie na rady a žnice za nimi ho hrstovali, kladli na slamené povriesla, ktoré potom ženci viazali do snopov a poviazané všetci spoločne ukladali do krížov. Polkíž mal 11 alebo 13 snopov a vrchný snop mal meno „farál“. Toto pomenovanie sa zachovalo z dôb, keď cirkevníci vokatoriálne viazaní ako cirkevnú daň odvádzali kňazovi a rektorovi obilie. Po skončení žatvy nasledovala zväzka. Bol to požehnaný, malebný čas, keď sa na dlhých rebrinákoch zväzali snopy z krížov do kobylní, ktoré sa po mlatbe premenili na starostlivo a úhľadne poukladané kozle (stohy). Pri zväzke i mlatbe si naši predkovia navzájom pomáhali aj povozmi aj ručnou prácou pri podávaní snopov na fúru či z voza na kobylinu, či pri mlatbe z kobyliny na „dreškasňu“. Krmič, spúšťajúci rozvážne z povriesiel uvoľnené snopy do trumla (bubna) mal titul „špajzér“. Všetky tieto práce sa neobišli bez spevu dojemných piesní či v podvečernom návrate z kosby či pri mumľajúcom hukote mláťačky.

V tých časoch po stodolách pokrytých ešte slamou sa mlátilo aj ručne cepami, najmä dlhá raž, aby sa získali plné otiepk, z ktorých vymlátené rovné stebľa sa kladli do postele namiesto matracov, alebo sa z nich robili povriesla na viazanie jačmenných snopov. Raž a „žito“ (pšenica) sa viazali knutlom do ražnej a žitnej slamy priamo po skosení. Z otiepok sa robili menšie zväzky ražnej slamy na dosky slúžiace ako krytina na slamené strechy najmä stodôl a menších šôp či chlievov. Ručne vymlátené obilie sa hneď za tým rajtarovalo, čím sa na domácom rajtari (fukar) oddeľovalo zrno od pliev. Zrno do vrieč a plevy sa používali na mazanie podlahy či ako omietka na steny alebo čiastočne aj na prilepšenie sečky pre dobytok.

Vymlátené zrno sa najmä pri mláťačkách vážilo do 50-kilogramových vrieč a odvážalo sa do sýpok, komôr, alebo na povaly a potom do mlyna do Kerte, kde mala vodný mlyn na prostrednom potoku rodina Láni. Jačmenná a žitná slama sa sečkovala sečkovitou poháňanou geplom (inak menovanom aj žentúr), kým ešte neboli v obci elektromotory.

V každom dome bola pec, v ktorej sa piekol chlieb obyčajne na celý týždeň. Domáci chlieb bol veľmi chutný, lebo naše mamy a staré mamy zdedili po svojich predchodkyňach zručnosť miešania správneho pomeru medzi žitnou a ražnou – chlebovou múkou. Tlo domácej pece bolo treba občas vymazať hlinou, aby bolo hladké a tak sa mohli piecť v peci aj podplamenníky, osúchy či koláče podmaslové, kôprové, slivkové perky, alebo pred štedrým dňom pupáčky.

V každej domácnosti bola aj trlica, hachla, praslica, kolovrat, vreteno či motovidlo a v predchádzajúcich

rokoch aj krosná (po svojej prababke Anne Malákovej – Minárikovej r. Škrečkovej som našiel na povale svojho rodného domu pri zvonici, vedľa „strýčka“ – dnes už zrúcaného aj zvyšky tohto kadleckého remesla). Konope sa siali v každej domácnosti ako základná textilná surovina. Vytrhané a do malých snopkov poviazané usušené a omlátené konope sa močili v močidlách na záhumní pri niektorých z troch našich potokov. Úhľadné konopné vlákna sa získavali trepaním na trlici, česaním na hachle, aby sa potom praslicou a kolovratom stali z nich pevné nite, z ktorých sa potom na motovidle robili pradená. Tie sa po zváraní v lúhu, vyprané a vysušené odniesli kadlecovi. Z konopného plátna sa šili nádherné stolové obrusy, posteľné plachty a prikrývky, spodníky pre ženy, konopné gate i košeľe pre chlapcov, trakovice, veľké vozové plachty a z hrubej priadze aj vrecia. V takej konopnej plátenej kapse, doma šitej som aj ja začal nosiť do školy bridlicovú tabuľku s grifom a prvým šlabikárom. Pavel Proksa- Kostolník (pokračovanie v budúcom čísle).

DETSKÁ MISIA

„Vstávajte! V tábore prepukol mor,“ prebudila som sa na hrôzostrašné volanie... Čo najskôr si zbalte všetky veci a opustite teritórium tábora. Ponáhľajte sa- hrozí nákaza. Nezabúdajte držte sa pokynov vašich vedúcich,“ intenzita hlasu narastala. Zo všetkých strán chatky som počula stonanie mojich spolubývajúcich. Zliezla som z postele, pretrela som si oči a otvorila svoju skrinku. Bolo v nej toľko zbytočných vecí. Chvíľu som premýšľala- boli dve hodiny po polnoci a bola som v letnom tábore. To jediné mi bolo skutočne jasné. „Veď je to len hra,“ skríkla som. Mala som pravdu. Bola to veľká nočná táborová hra.

Toto bol môj prvý veľký zážitok z dorastového letného tábora s Detskou misiou.

Detská misia je občianskym združením, ktoré pôsobí na Slovensku od 7. marca 1991 a je registrované na MV SR. Je súčasťou celosvetovej rodiny Child Evangelism Fellowship, ktorá pôsobí v 150 krajinách sveta a ročne oslovuje 6 miliónov detí. Pracovníci Detskej misie ale aj mnohí dobrovoľníci sa snažia venovať deťom a dorastencom svoju pozornosť – čas, priateľstvo, výchovu, dobrý osobný príklad, schopnosti i finančné prostriedky. Avšak najdôležitejšou úlohou tejto organizácie je ukázať deťom a mladým ľuďom pravý zmysel života podľa Písma – Biblie. Biblia hovorí, že jediný PEVNÝ BOD pre život dieťaťa i dospelého je Ježiš Kristus – ten istý včera, dnes i naveky. (Židom 13, 8). Cieľom Detskej misie je hlásať evanjelium- zvestovať mladým ľuďom živého Pána Boha a Jeho Syna Ježiša Krista.

Deti vo veku od 5 do 12 rokov sa pod záštitou Detskej misie stretávajú na kluboch Dobrej zvesti. Stretnutia sa konajú pravidelne počas školského roka, každý týždeň v tom istom čase a trvajú asi jednu hodinu. Miestom konania klubov sú domácnosti kresťanských rodín, školy, kultúrne domy, centrá voľného času alebo zborové priestory. Hlavnou náplňou stretnutí v kluboch je systematické vyučovanie Božieho slova.

V čase letných prázdnin organizuje Detská misia 5-dňové kluby, detské a dorastové tábory. 5-dňové kluby sa konajú na voľnom priestranstve (na sídliskách, ihriskách, v parkoch, v záhradách ...) a trvajú približne 60 minút. Jadrom stretnutia 5-dňového klubu je evanjelizačné biblické vyučovanie, ktoré dopĺňajú piesne, hry,

kvízy a učenie biblického verša. Pracovníkmi v kluboch sú miestni pracovníci Detskej misie a dobrovoľní spolu- pracovníci Detskej misie, a to aj z radov dorastu. Letné tábory Detskej misie sa konajú na rôznych miestach – v stredisku DM Prameň v Častej, ale aj v prepožičaných priestoroch škôl v prírode na strednom(Terchová) a východnom(Juskova Voľa) Slovensku. Ich náplňou sú okrem množstva športových a turistických aktivít a workshopov, rôzne semináre, pravidelné biblické vzdelávanie(slovo z Biblie a kresťanské piesne),videoprojekcie kresťanských filmov ... Detské tábory sú určené pre deti od 7 do 11 rokov a pre –náštročných sú pripravené letné tábory pre mladší dorast (od 12 do 15 rokov) a pre starší dorast (od 15 do 18 rokov).

Dorastenci majú možnosť stretávať sa nielen na letných táboroch, avšak aj na rôznych víkendových stretnutiach organizovaných v stredisku Detskej misie v Častej počas celého roka (piknik- víkendové stretnutie dorastencov zo všetkých turnusov letných táborov v septembri, mikulášska víkendovka pre mladší dorast, pracovná víkendovka v júni...).V niektorých mestách sa konajú pod záštitou Detskej misie pravidelné stretnutia v kluboch pre dorast. Náplňou sú spoločné rozhovory, vzdelávanie sa v Božom slove, chvály, ale aj hry resp. športové alebo vedomostné aktivity. Pre deti ako aj pre dorastencov ponúka Detská misia viaceré série korešpondenčných kurzov- Prieskumník; Láska, chodenie, manželstvo; Evanjelium podľa Jána; Ľudia, ktorí sa stretli s Ježišom...

Martina Proksová

Spomienky na päťdesiate roky

Ach, ten čas tak letí, tak letí... Sú to slová piesne, ktorú som mala vždy veľmi rada a aj dnes by som ju mohla počúvať celé hodiny. Je v nej spomínané detstvo a najdrahšia bytosť na svete – matka.

Naozaj ten čas uteká. Letí mĺľovými krokmi a nedá sa zastaviť. A mne sa nechce ani veriť, že odvtedy, keď som prvýkrát ako mladá učiteľka vstúpila do budovy Osemročnej školy v Nových Sadoch, uplynulo už rovných päťdesiat rokov. Do akej budovy? Do starého a ošarpaného kaštiela. Môj prvý dojem pri vstupe do školy nebol práve najlepší. Na prízemí bol byt riaditeľa školy, tmavá chodba, ešte tmavšia zborovňa a riaditeľňa oddelená závesom od školského kabinetu. Na prvom poschodí sa nachádzali tri triedy a v prístavbe kaštiela bola moja trieda 7. A. Bola to malá miestnosť a v nej vyše dvadsať detí. Veľmi rýchlo som si zvykla na deti i na učiteľský kolektív.

Na škole som vyučovala slovenský a ruský jazyk. Ešte i dnes si spomínam, ako sa niektorí žiaci „tešili“, keď som im oznámila, že budú písať diktát. A ešte viac sa „tešili“, keď videli opravené diktátové zošity. Žiaľ, nie všetci žiaci ovládali slovenský pravopis, veď poznám ľudí s vysokoškolským vzdelaním, ktorí majú s ním problémy. Často som zostávala po vyučovaní opravovať písomné práce žiakov. Raz som sedela nad siedmackými diktátovými zošitmi a nebola som s prácou detí spokojná. Sama pre seba som si povedala: „Bože, koľko som sa s tým učivom natrápila a deťom to tak zle dopadlo“. V susednej riaditeľni, do ktorej boli vždy pootvorené dvere, pracoval náš pán riaditeľ. Vtedy sme hovorili súdruh riaditeľ. V ten deň, ktorý spomínam, mal veľmi zlú náladu. Od rána bol nahnevaný. Keď počul, čo som povedala, vstúpil do zborovne a vyslovene na mňa skríkol: „Súdružka učiteľka, čo sa rozčuľujete? Či žiak napíše kravy s tvrdým alebo s mäkkým i, vždy to budú len a len kravy. Horšie by bolo, keby nevedel, koľko je päťkrát osem“. Vošiel do riaditeľne a zatvoril za sebou dvere. Na druhé ráno ma už čakal na školskom dvore a ospravedlnil sa mi za to, že sa tak rozčúľil a kričal na mňa. A čo všetko žiaci popisali v slohových prácach. V tom čase takmer v každej triede visel na stene obraz vodcu proletariátu Vladimíra Iljiča Lenina. Jedna žiačka pri opise triedy napísala: Na bočnej stene visí obraz V.L.Ihliča. Keď si spomeniem na meno Ihlič, vždy ma to rozosmeje, hoci už prešlo toľko rokov. Vtedy som však deťom nepovedala, čo napísala ich spolužiačka. Veď by sa jej boli smiali a tomu som sa chcela vyhnúť. Nikdy som nezosmiešňovala deti a snažila som sa byť k nim spravodlivá. Dúfam, že sa mi to podarilo.

Na škole som pôsobila jedenásť rokov. Sem-tam sa stretávam s mojimi bývalými žiakmi a som rada, keď mi o sebe porozprávajú. Takmer všetci sú starými rodičmi a radi sa pochvália so svojim vnúčatami. Nuž, ktože by nemiloval svoje vnúčatá? Hovorí sa, že ich

ľúbime viac, ako svoje vlastné deti. Zúčastnila som sa viacerých stretnutí mojich žiakov po tridsiatich a štyridsiatich rokoch od skončenia základnej školy. Tu som sa o nich veľa dozvedela. Som šťastná, že mnohí z nich sú v živote veľmi úspešní a aj v súkromí sa im dobre darí. Vždy budem na nich s láskou a úctou spomínať. Boli to dobrí a poslušní žiaci. Nemali sme problémové deti, o akých sa dnes na našich základných školách hovorí. Nepamätám sa, žeby naši ôsmaci a deviataci fajčili, pili alkoholické nápoje, túľali sa po nociach a zdržiavali sa na zakázaných miestach. Možno, že sme sa o všetkom nedozvedeli a nemuseli sme priestupky našich žiakov riešiť na pedagogických radách. Ak toto budú čítať niektorí moji žiaci, možno si povedia: „Veď aj ja som v deviatom ročníku skúšal, ako chutia cigarety. Vy ste sa o tom nedozvedeli“

Nuž, čo oči nevidia, srdce nebolí. A preto i po päťdesiatich rokoch rada spomínam na mojich bývalých žiakov.

Do školy som dochádzala z Malého Zálužia vlakom. V Záluží som bola knihovníčkou obecnej knižnice a správkyňou osvetovej besedy. Mali sme založený ochotnícky divadelný krúžok. Pravidelne dvakrát do roka sme nacvičili divadelné hry – na Veľkú noc a na Vianoce. Na niektoré hry si rada spomínam. Veľmi sa mi páčila dráma v piatich dejstvách Zlomená pýcha. V nej som stvárnila postavu Aničky. Anička bola dcérou bohatých sedliakov. Milovala chudobného chlapca Paľka, hoci vedela, že mu nikdy patriť nebude. To by jej rodičia nedovolili. Donútili ju vydať sa za bohatého, no bezcharakterného dedinského mládenca, despotu, tyrana a veľkého bitkára. I ju často bijal.

Keď sme na Vianoce vystupovali s touto hrou, môj divadelný manžel zahrál svoju rolu tak verne, že v jednej bitke ma viac posotil, ja som spadla a pocítila som v ramene ostrú bolesť. V prvom okamihu som myslela, že som si zlomila ruku. Našťastie som sa len veľmi uderila. Horko-ťažko som sa pozviechala. Nik mi nemohol pomôcť, musela som sa postaviť sama. Mala som sa rozplakať. Ja som však plakala naozaj. Obecenstvo nás odmenilo dlhotrvajúcim potleskom. No ja som celé týždne cítila v ramene bolesť.

Ešte si spomínam na hru Bačova žena, Tajovského veselohru Ženský zákon a drámu Dračica. V nej som hrala zlú, bezcitnú a panovačnú svokru, ktorá z celej duše nenávidela svoju mladú nevestu (Hrala ju Milka Maláková). Nemohla zniesť, že jej syn miluje svoju peknú manželku, a preto ju stále sledovala, kontrolovala, ponižovala a robila jej zo života peklo. Myslím, že som dobre zvládla svoju úlohu, pretože si mysleli, že aj v skutočnosti som taká nemilosrdná, bezohľadná a bezcharakterná žena. Na naše divadelné predstavenia chodila vždy celá dedina. Kultúrny dom bol obsadený do posledného miesta.

Pri divadelných skúškach sme trávili dlhé zimné večery.

Veľmi rada spomínam na pána Štefana Maláka. Žiaľ, už nie je medzi nami. Bol to vtipný a veselý človek. Bol skutočným zabávačom. Vedel úžasne rozprávať rôzne zábavné historky, ktoré sme všetci radi počúvali, a preto sme sa snažili obsadiť ho do každej hry, ktorú sme nacvičovali. Na jeho žartoch sme sa išli popukať od smiechu. Neviem, či by sa dnešná mládež dokázala schádzať po večeroch v studenom kultúrnom dome, pretože vtedy sme museli kúriť iba v kachliach a miestnosť sa za pol dňa nedala dobre vyhriať.

Ešte sa vrátim k mojím žiakom. I na škole som bola vedúcou dramatického krúžku. Nacvičovala som program k rôznym slávnostným príležitostiam. Spomínam, si i na divadelnú hru v piatich dejstvách Detvanček. Nacvičovala som ju spolu s pani učiteľkou Rybovou. Účinkovalo v nej vyše dvadsať detí. Nikdy nezabudnem,

ako sme nahrávali niektoré zvukové efekty. Nedostali sme kúpiť platňu so psím brechoto, nuž sme si psí brechot museli nahráť. Psa sme do školy priniesť nemohli. V živote som sa tak nenasmiala, ako vtedy, keď som to nahrávala. Niektoré deti sa váľali od smiechu, iné priskakovali k mikrofónu štvornožky a napodobňovali brechot i pohyby psa. Ešte i dnes sa zasmejem, keď si deti predstavím, aké zvuky so seba vydávali.

Bola som vždy šťastná, keď sa mi práca v škole darila. Veď už ako päťročné dievčatko som sa najradšej hrávala na školu a na učiteľku. Môj veľký detský sen sa splnil. Milovala som deti, milovala som svoju prácu a keby som sa znova narodila, znova budem učiteľkou. Je to najkrajšie povolanie aké poznám. Je síce ťažké, náročné, zodpovedné, ale nesmierne krásne.

Anna Mosná

Len tak

Sedím v záhrade - len tak, pretože je krásne.
Zamávam susedovi v červenom lietadle - len tak, pretože pohľad z výšky musí byť krásny.
Zaplávam si v rybníku - len tak, pretože mi je dobre medzi rybami, kačkami a labuťami.
Urobím nový kvetinový záhon - len tak, pretože tam patrí.
Upečiem doma chlieb - len tak, pretože mám rada jeho vôňu.
Prečítam si krásnu knihu - len tak, lebo je o živote iných.
Dám si kávu so susedou - len tak, lebo je nám spolu dobre.
Zastavím sa pri plote na kus reči - len tak, pretože sa dozviem, čo je nové.
Prehrabem sa na povale - len tak, aby som zistila, ako žili tí predtým.
Tuho zaspím schovaná vo veľkých perinách - len tak, akoby iný život ani neexistoval.
Rozmýšľam o tom, že život len tak by sa mi páčil. Len tak by som bola úplne šťastná.

Alena Bučková

Obecná knižnica

Obecná knižnica Malé Zálužie je zriadená v budove Obecného úradu. Pre potreby čitateľov je otvorená každú nedeľu od 15:00 do 16:00 hod. Má zaregistrovaných 37 čitateľov, z toho 8 do 15 rokov, 9 je od 15 - 19 rokov a dospelých 21. V súčasnosti sa vplyvom médií menej číta ako v minulosti. Predsa však vidíme, že sú medzi nami aj ľudia, ktorí radi čítajú. Nemusí to byť len beletria, ale aj poučné čítanie. Z kníh sa dozvieme veľa zaujímavého a poučného, samozrejme záleží od kvality. V našej knižnici sa snažíme vyhovieť požiadavkám všetkých čitateľov a získavať pre nich potrebnú literatúru. Stav kníh v knižnici je v súčasnosti 4100, ale stále zaobstarávame aj nové knihy. Na záver prosím všetkých čitateľov, ktorí dlhšiu dobu nevrátili knihy, aby tak vo svojom záujme urobili. Ďakujem

Zuzana Plesníková
knižníčnica

Deň detí

Dňa 3. 6. 2007 sme oslávili Deň detí. Konali sa v priestoroch kultúrneho domu a neskôr aj vo dvore pohostinstva Flamengo. Účasť bola veľmi dobrá, prišli deti nielen z Malého Zálužia, ale aj z Nových Sadov a Kapiniec. Na začiatku nás potešil svojim vystúpením súbor Pelikánik z Nových Sadov. Nasledoval program ako súťažné hry o sladké ceny, maľovanie na tvár, ukážky práce polície. Deti sa výborne zabávali a súťažili jedna radost'. Nakoniec sme si spríjemnili oslavy opekaním špekáčiek pri hudbe. Oslavy sa začali o pol tretej a skončili sa v podvečerných hodinách. Dopadli výborne, a to aj vďaka organizátorom a všetkým, ktorí sa na nej zúčastnili.

Hospodárenie s odpadmi

V prírode to, čo človek pomenoval odpadom, neexistuje. Všetko v nej má svoj cieľ, zmysel, funkciu, a to nielen počas života, ale i po odumretí. Mŕtve rastlinné a živočíšne telá vytvárajú pôdu, rovnako ako výkaly či výlučky rastlín a zvierat. Biologický - prírodný systém sa zakladá na princípe kolobehu - to, čo zaniká, je základom niečoho nového, vznikajúceho.

To až človek výmyselník vytvoril nové materiály, predmety, ktoré po čase nepotrebuje, vymýšľa nové a nové veci, často takmer nepotrebné. Odpadkové koše sa plnia, skládky sa plnia, regály obchodov stále ponúkajú množstvá nových, lepších, kvalitnejších, modernejších, supervylepšených reklamou podporených výrobkov. Stali sme sa spoločnosťou konzumu - sme nároční na produkty a výrobky, uprednostňujeme veci jednorazové, krátko slúžiace.... Svojím správaním a životnou filozofiou hromadenie odpadkov podporujeme. Ale kam s nimi? Vystreľovať do vesmíru? Ukladať ich v Afrike, aby škodili iným, nie nám? Alebo si radšej vstúpime do seba a zmeníme svoj postoj k nim - a naším krédom sa stane šetrenie výrobkami, rozumné nakupovanie, minimalizácia odpadkov, ich triedenie a znovuvyužitie?

Opadom nazývame niečo, čo sa nám už zdá nepotrebné, nechcené a chceme to odstrániť. Ale to, čo je pre nás odpadom, môže byť niekde inde hodnotný zdroj.

Množstvo odpadov v priemyselných krajinách neustále narastá. Len na Slovensku vyhodíme asi 2,5 milióna ton „smetia“ ročne. Denne sa stretávame s veľkým množstvom odpadov či už v domácnostiach, v priemysle. Tovar, potraviny a iné veci potrebné pre naše prežitie treba v továrni zabaliť, distribuovať do predajní. Doma potom výrobok skonzumujeme, ale z obalu vznikol odpad, ktorý musíme zlikvidovať. Na jedného obyvateľa SR tak pripadá asi 315 kg TKO za rok.

Základné rozdelenie odpadu:

- a) prírodný odpad (má svojho odberateľa a spotrebiteľa)
- b) ľudský odpad (tvorí ho komunálny, priemyselný a nebezpečný odpad, nemá odberateľa)

Domáci odpad:

- 1. Bioodpad (zeleninové a ovocné zvyšky, záhradný odpad, zeleň, zbytky jedál)
- 2. Papier (je možné ho v plnej miere recyklovať)
- 3. Sklo (dá sa dobre recyklovať, tvorí asi desatinu odpadu)
- 4. Plasty (7 – 9 %, pri ich spaľovaní unikajú do ovzdušia jedovaté látky, napr. PVC)
- 5. Kovy (4 – 5 %, sú vo veľkej miere recyklovateľné, napr. cín, hliník, železo.....)
- 6. Textil (4%, mnoho starých šiat môže byť užitočná iným, napr. v charite)
- 7. Anorganický (4%, mnoho skál, štrku, piesku z demolácii, baní a pod.)
- 8. Drevo, guma, koža (približne 3 %)
- 9. Nebezpečný („len“ 1 %, ale ohrozujú naše zdravie, sú to rôzne chemikálie, akumulátory, žiarivky a výbojky)

Čo s odpadom

Minimalizuj - pozostáva z dvoch stratégií: Predchádzanie vzniku odpadov a Obmedzovanie ich množstva a škodlivosti. Najlepší odpad je ten, ktorý vôbec nevznikne, pretože každý výrobok viac či menej poškodzuje životné prostredie. Pri nákupoch môžeme uprednostniť miestne produkty od miestnych ekologických poľnohospodárov, remeselníkov, drobných živnostníkov. Skúsme sa vyhýbať nadbytočným a zbytočným veciam.

Znovu používaj - mnoho vecí je možné používať znovu (opravy, vratné fľaše) alebo ich použiť inak. Znovu používanie má vyššiu prioritu ako recyklácia, pretože spotrebuje spravidla menej energie, zdrojov, menej sa znečisťuje životné prostredie. Využívajme radšej služby namiesto nákupu nových výrobkov. Uprednostňujme výrobky trvácne, s dlhou životnosťou, z recyklovaných materiálov, bez toxických látok.

Recykluj - ak sa už vec nedá znovu používať, mala by sa recyklovaním vyrobiť znovu. Oproti likvidácii ušetrí prírodné zdroje, energiu, zníži množstvo odpadu. Štúdie dokázali, že recykláciou materiálov sa ušetrí 3 - 5 násobne viac energie ako môžeme získať spaľovaním.

zdroj: internet

V rytme samby

Navonok môže všetko vyzerat skoro dokonale, avšak skutočnosť býva mnohokrát iná. Na mysli mám teraz rozhlasové športové vysielanie.

Napríklad na olympijských hrách v austrálskom Sydney som si našiel v bohatom programe medzierku voľného času a tak som zamieril na svetoznámu pláž Bondi, na ktorej už desaťtisícový kotol očakával finále plážového volejbalu žien. Išlo o atraktívny šport, len čo je pravda. Hlavnými aktérkami sú pekne urastené dievčatá a pritom len vo veľmi úsporných dvojdielných plavkách.

Vychutnávam skvelú atmosféru vo výborne sa baviacom natrieskanom hľadisku, v ktorom dominovala brazílska samba s tancujúcimi dievčatami, ktoré prišli podporiť svoje krajanky v zápase s Austráliou. Blížil sa záver zápasu a zrazu mi vo vrecku zazvonil mobil:

„Peťo, o dvadsať sekúnd ideš na živo! Priprav sa!“

Kolega z nášho olympijského štúdia v Sydney ma teda poriadne zaskočil. Ja mu na to:

„Neblázni, veď ja nepoznám ani pravidlá a ani nič okolo toho! To bude blamáž! Pomôž mi aspoň s tým, ako sa počítajú body a sety!“

On mi na to:

„Nič si z toho nerob, ani ja neviem o čo ide a zrejme ani naši poslucháči. Hovor len, čo tam vidíš a hotovo...!“

Nebolo mi treba dva razy hovoriť. Farbisto som opísal bujnú zábavu na zápase s tancujúcimi dievčatami na tribúnach, pospomínal ohňostroj farieb v hľadisku i na ihrisku a veľký priestor som venoval najmä podrobnému popisu postáv pekných hráčok. Až ma musel kolega zo štúdia prerušiť a napokon zastaviť.

Výsledok finálového zápasu sa naši poslucháči nedozvedeli. V tej eufórii som im ho zabudol povedať...

Peter Buček

Kuchárske okienko

1. Cesnaková polievka

3 zemiaky	petržlenová vňať
1 l vývaru	soľ
3 strúčiky cesnaku	chlieb
mleté čierne korenie	

Postup:

Zemiaky očistíme, nakrájame na kocky a v slanej vode uvaríme. Potom ich zalejeme vývarom, pridáme pretlačený cesnak, korenie a povaríme. Podávame posypané posekanou petržlenovou vňaťou a opraženým chlebom.

Chlieb: Chlebič nakrájame na kocky a nasucho opražíme na panvici, aby boli chrumkavé.

2. Kurča Kung Pao

prsia z 2 kurčiat
1 lyžica škrobovej múčky
5 lyžíc oleja
1 lyžica mletého Ľumbieru
3 lyžice sójovej omáčky (alebo môžeme použiť 1 1/2 lyžice vegety a 1 1/2 lyž. worčesterovej omáčky)
arašidy alebo vlašské orechy
soľ

Postup:

Kuracie prsia pokrájame na rezančky a poprášime škrobovou múčkou. Na rozpálenom oleji mäso asi 4 minúty opekáme. Potom pridáme sójovú omáčku a Ľumbier, premiešame, aby mäso neprihorelo. Po odstavení z ohňa pridáme posekané orechy.

Príloha:

Najvhodnejšia je dusená ryža s čerstvou zeleninou.

Dobrá chuť!

Mahuliena Sochorová

Oznamy:

Odvoz komunálneho odpadu

11. júla - streda
8. augusta - streda
5. septembra - streda
3. októbra - streda
31. októbra - streda
28. novembra - streda

Zvozový kalendár separovaného zberu na rok 2007

24. júla - utorok
21. augusta - utorok
18. septembra - utorok
16. októbra - utorok
13. novembra - utorok
11. decembra - utorok
8. januára 2008 - utorok

Internetová stránka našej obce má adresu:
www.malezaluzie.tym.sk

Na hospodárskom dvore PD Devio v Malom Záluží boli otvorené zberné suroviny, zaoberajú sa výkupom železa a farebných kovov.

Otváracie hodiny: sobota 10.00 – 18.00

Spoločenská kronika:

Priťahovali sa:

rodina Velikiová, č. d. 24
rodina Horváthová a Tardíková, č. d. 136

Odsťahovali sa:

rodina Kriegerová, č. d. 21

Uzavreli manželstvo:

Lenka Hrtusová a Patrik Krajčovič, č. d. 8

Narodili sa:

Viktória Kubíková, č. d. 49

Opustili nás:

Ján Vnuk, č. d. 33, 72- ročný
Ján Bojda, č. d. 26, 52- ročný
Štefan Proksa, č. d. 13, 86- ročný
Emília Krajčovičová, č. d. 151, 51- ročná

ODCHODY AUTOBUSOV

smer **Nitra - Malé Zálužie**

Čas	Začiatková stanica	číslo nástupišťa	Malé Zálužie	Čas	Konečná stanica	Značka
4 ⁰⁰	Nitra	29	4 ³³	5 ³⁰	Piešťany	1 2 5
5 ¹⁵	Nitra	29	5 ⁴⁵	6 ⁴⁰	Piešťany	4
5 ²⁵	Nitra	29	6 ⁰⁰	6 ¹⁵	Radošina	4
6 ⁴⁵	Nitra	29	7 ²²	8 ²⁰	Piešťany	1 2 5
8 ³⁰	Nitra	29	9 ⁰⁵	10 ⁰⁰	Piešťany	1 2 5
10 ³⁰	Nitra	29	11 ⁰⁵	12 ⁰⁰	Piešťany	1 2 3
11 ¹⁵	Nitra	11	11 ⁵⁵	12 ⁰⁰	Kapince	1
12 ⁰⁵	Nitra	29	12 ⁴⁰	13 ³⁵	Piešťany	1
13 ³⁰	Nitra	11	14 ⁰⁷	14 ¹⁰	Kapince	1
14 ⁴⁰	Nitra	29	15 ¹⁵	15 ⁴⁰	Radošina	4
15 ²⁰	Nitra	29	16 ⁰⁰	16 ⁵⁰	Piešťany	1 2 3
15 ⁴⁵	Nitra	29	16 ²³	16 ⁴⁵	Radošina	4
17 ¹⁰	Nitra	29	17 ⁴⁵	18 ⁴⁰	Piešťany	1
18 ⁰⁵	Nitra	29	18 ⁴⁰	19 ³⁰	Piešťany	1
19 ¹⁰	Nitra	29	19 ⁴⁵	20 ⁴⁰	Piešťany	1 2 3
2 ⁴⁰	Nitra	29	23 ⁰⁷	23 ³⁰	Piešťany	1

smer **Piešťany / Radošina / Kapince - Malé Zálužie**

Čas	Začiatková stanica	číslo nástupišťa	Malé Zálužie	Čas	Konečná stanica	Značka
4 ⁰⁰	Radošina	ZŠ	4 ²⁰	5 ⁰⁰	Nitra	1 2 5
4 ⁴⁰	Radošina	ZŠ	5 ⁰⁸	5 ⁵⁵	Nitra	

čas	začiatocná stanica	číslo nástupišťa	Malé Zálužie	čas	konečná stanica	značka
6 ¹⁵	Radošina	ZŠ	6 ³⁸	7 ²⁵	Nitra	4
6 ⁰⁰	Piešťany	26	6 ⁴⁴	7 ³⁵	Nitra	1 2 5
7 ²⁰	Kapince	Jednota	7 ²⁵	8 ⁰⁵	Nitra	1
7 ⁴⁰	Piešťany	26	8 ²³	9 ⁰⁵	Nitra	1 2 5
8 ⁴⁰	Piešťany	26	9 ³⁴	10 ¹⁰	Nitra	1 2 5
10 ²⁰	Piešťany	26	11 ⁰³	11 ⁴⁵	Nitra	1 2 5
12 ¹⁰	Kapince	Jednota	12 ¹⁵	13 ⁰⁵	Nitra	1
13 ¹⁰	Piešťany	26	14 ⁰¹	14 ⁴⁰	Nitra	1 2 3
14 ⁵⁰	Piešťany	26	15 ³²	16 ¹⁵	Nitra	1 2 3
16 ⁰⁰	Radošina	ZŠ	16 ²⁰	17 ⁰⁵	Nitra	1 2 5
15 ⁵⁰	Piešťany	26	16 ⁴⁴	17 ²⁰	Nitra	1
16 ⁵⁰	Piešťany	26	17 ⁴⁴	18 ²⁰	Nitra	1 2 3
18 ²⁵	Piešťany	26	19 ¹¹	19 ⁵⁰	Nitra	1 2 3

VYSVETLIVKY

- 1** - ide v pracovných dňoch
2 - ide v sobotu
3 - ide v nedeľu
4 - ide iba počas školského roka v pracovných dňoch
5 - nejde 1. IX, 15. IX. a 17. XI.

Vážení občania, v poslednom čase sa v našej obci objavujú tzv. divoké skládky odpadu na miestach, kde je to neprípustné. A prichádzajú tiež požiadavky od občanov, že nie všetok odpad z domácností je možné dať do malých odpadových nádob, ktorý má každá domácnosť. Preto sme sa rozhodli objednať veľký kontajner kde bude možné dať odpad, čo sa nezmestí do malých nádob. Bude pristavený len na krátko, preto si, prosím, veci na vyhodenie pripravte vopred. Pristavenie kontajnera bude vyhlásené miestnym rozhlasom a vyvesené na nástenke pri autobusovej zastávke. Takýto mimoriadny odvoz odpadu bude organizovaný raz ročne. Do kontajnera nebude možné dať: stavebný odpad, biologicky rozložiteľný odpad a nebezpečný odpad. Ďakujem. Viera Predanocyová

Redakcia: Zuzana Plesníková, V. Predanocyová
 Grafická úprava: Zuzana Krajčovičová
 Ďakujeme všetkým prispievateľom Občasnika.